

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

ZPRÁVA O EXTREMISMU A PŘEDSUDEČNÉ NENÁVISTI NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2024

**Ministerstvo vnitra
Odbor bezpečnostní politiky
Praha 2025**

**Zpráva o extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky
v roce 2024 byla schválena vládou dne . 2025 usnesením č..**

Text neprošel jazykovou ani stylistickou úpravou.

OBSAH

1. Úvod	4
2. Vymezení pojmů	5
3. Zpráva o projevech extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky v roce 2024	8
3.1. Shrnutí	8
3.2. Pravicoví extremisté	9
3.3. Projevy předsudečné nenávisti	9
3.4. Paramilitární a domobranecké skupiny	10
3.5. Anarchistická scéna	10
3.6. Ortodoxní komunisté	10
3.7. Média šířící nenávistné předsudky	11
3.8. Nábožensky motivovaný extremismus	12
3.9 Další relevantní události související s extremismem a terorismem	12
4. Extremismus a předsudečná nenávist z pohledu státního zastupitelství	14
5. Statistiky nenávistně motivované trestné činnosti	19
5.1. Celorepubliková policejní statistika	19
5.2. Policejní statistika podle skutků	20
5.3. Policejní statistika podle krajů	21
5.4. Trestná činnost motivovaná nenávistí vůči vybraným skupinám	22
5.5. Trestná činnost příslušníků bezpečnostních sborů	22
5.6. Trestná činnost příslušníků Armády ČR	23
5.7. Soudní statistiky	23
5.8. Statistiky Nejvyššího státního zastupitelství	24
5.9. Statistiky Probační a mediační služby	26

1. Úvod

Zpráva o extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky v roce 2024 (dále jen „Zpráva“) je předkládána na základě usnesení vlády č. 305 ze dne 7. května 2024.

Dokument nezachycuje všechny rasistické a xenofobní projevy zaregistrované na území ČR v roce 2024. Zpráva se vedle příslušníků či sympatizantů extremistických uskupení také zmiňuje o dalších nenávistných subjektech a jevech, které nenaplnují definiční znaky pojmu extremismus, jež využívá Ministerstvo vnitra. Pro Ministerstvo vnitra není až tak zásadní politologické hledisko, ale spíše nenávistný prvek, který vychází z předsudečné paušalizace určitých společenských skupin. Tvorba zpráv vychází z ustálené metodologie. Dokument využívá níže zmíněných definic pojmů, má jasně stanovený proces tvorby a schvalování.

Zpracovatelem zprávy je Ministerstvo vnitra. Podkladovými materiály přispěli zástupci zpravodajských služeb, Policie ČR, ministerstev spravedlnosti a obrany, Nejvyššího státního zastupitelství a Generální inspekce bezpečnostních sborů.

Divácké násilí, respektive chuligánství, je v rámci Ministerstva vnitra řešeno samostatně.

Dokument je zpracováván každoročně. Na základě poznatků v něm obsažených se přijímají nová opatření.

První pasáž o tuzemské scéně je zpracována mj. z podkladů Bezpečnostní informační služby a Policie ČR, konkrétně specialistů na extremismus a trestné činy z nenávisti z Národní centrály proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě služby kriminální policie a vyšetřování a krajských ředitelství Policie ČR. Kapitola o extremismu a předsudečné nenávisti z pohledu státního zastupitelství vychází z podkladů Nejvyššího státního zastupitelství.

Statistická data v následující části poskytla Policie ČR, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Ministerstvo obrany, Nejvyšší státní zastupitelství, Ministerstvo spravedlnosti a Probační a mediační služba.

2. Vymezení pojmů

Pojmem **extremismus** jsou dle Ministerstva vnitra označovány vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se prvky netolerance, a útočí proti základním demokratickým principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku. Mezi tyto principy patří:

- úcta k právům a svobodám člověka a občana (čl. 1 Ústavy),
- svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát (čl. 1 Ústavy),
- nezměnitelnost podstatných náležitostí demokratického právního státu (čl. 9 odst. 2 Ústavy),
- svrchovanost lidu (čl. 2 Ústavy),
- volná soutěž politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů (čl. 5 Ústavy),
- ochrana menšin při rozhodování většiny (čl. 6 Ústavy),
- svoboda a rovnost lidí v důstojnosti a právech, nezadatelnost, nezcizitelnost, nepromlčitelnost a nezrušitelnost základních práv a svobod bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národního a sociálního původu, příslušnosti k národnosti nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení (čl. 1, čl. 3 Listiny základních práv a svobod).

Extremistické postoje jsou způsobitelné přejít v aktivity, které působí, ať již přímo nebo v dlouhodobém důsledku, destruktivně na stávající demokratický politicko-ekonomický systém, tj. snaží se nahradit demokratický systém systémem nedemokratickým (totalitním nebo autoritářským režimem, diktaturou, anarchií). Tímto typem aktivit se zabývá Bezpečnostní informační služba na základě § 5 písm. a) zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky.

Dokumenty Ministerstva vnitra tedy vychází z jednotného pojetí extremismu jako podhoubí aktivit zaměřených proti ústavnímu zřízení a jím chráněným hodnotám. Extremismus obvykle používá tyto instrumenty: historický revizionismus, sociální demagogii, aktivismus, podporu verbálního až fyzického násilí vůči oponentům a vůči apriori definovaným sociálním skupinám a konspirativní teorii. Ve světové politologické literatuře se obvykle rozlišuje extremismus levicový a pravicový a dále náboženský, ekologický a (v některých případech) národnostní (regionalistický). Poslední tři formy extremismu se v České republice vyskytují jen ojediněle, nebo vůbec ne, výklad se proto hlavně zaměřuje na extremisty pravicové (inspirované a používající v první řadě nacionální, rasovou, etnickou zášť, sympatizující s historickým fašismem nebo nacismem) a levicové (motivované především záští sociální, třídní, antikulturní, sympatizující s historickým komunismem nebo anarchismem).

Přestože v ideálním pravolevém modelu jsou levicový a pravicový extremismus protipóly, realita je komplikovanější, neboť svoji roli hraje sociálně kulturní a historický kontext, na jehož pozadí se projevy těchto ideálních typů manifestují. To vede k tomu, že se tyto protipóly mohou projevovat v jednotlivých oblastech protiústavního konání s velmi rozdílnou intenzitou, i k různě citlivému vnímání společenské nebezpečnosti těchto protipólů.

V právu není pojem extremismus nijak definován. Zejména v souvislosti s rasově motivovanou trestnou činností se lze setkat s pojmem extremistická trestná činnost nebo trestná činnost s extremistickým podtextem. Pod tímto pojmem Ministerstvo vnitra rozumí ty

formy trestné činnosti, o nichž je důvod se domnívat, že byly extremistickými postoji motivovány nebo ovlivněny. Alternativně lze v řadě případů používat i pojmu kriminalita motivovaná rasovou, národnostní nebo jinou sociální nenávistí. Jde o jednání, které naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu nebo přestupku a jeho pohnutkou je apriorní nenávist vyplývající z příslušnosti adresáta útoku k rase, národnosti, náboženství, třídě či jiné sociální skupině, přičemž specifickým typem zařaditelným do této kategorie kriminality jsou také útoky proti symbolům či představitelům existujícího společenského systému, jsou-li motivovaná apriorní nenávistí vůči němu.¹

Ne všechny extremistické subjekty obsažené ve Zprávě se v roce 2024 dopouštěly nezákonné činnosti. Z dlouhodobého hlediska ale naplňují znaky extremismu, tak jak ho definuje Ministerstvo vnitra.

Zpráva vedle pojmu extremismus pracuje s označením projevy „**předsudečné nenávisti**“. Reaguje tím na fakt, že vliv tradičních extremistických subjektů slábne a jejich rétoriku a aktivity postupně přebírají jiné subjekty, které nelze jednoznačně označit za extremistické.

Projevy předsudečné nenávisti označují jednání, které je motivováno nesnášenlivostí a společenskými předsudky vůči určité skupině obyvatel. Zpravidla se jedná o skupiny definované rasou, národností, etnicitou, náboženstvím, sexuální orientací, politickým nebo jiným smýšlením, sociálním původem apod. Nemusí se jednat o skutečnou příslušnost k určité skupině, ale i o příslušnost domnělou (např. je-li osoba mylně považována pro tmavší pleť za Roma, ale ve skutečnosti není Rom). Takové projevy nemusí nutně naplňovat skutkovou podstatu některého z trestných činů. Může se jednat o fyzické násilí, slovní útoky či užívání urážlivé symboliky. Projevy předsudečné nenávisti se liší od extremistických zejména tím, že nemusí být spojeny s některou z protidemokratických, resp. protiústavních ideologií. Osoby, které se jich dopouštějí, nemusejí být nutně členové či příznivci extremistických hnutí. Rovněž u nich absentuje jasné volání po svržení systému pluralitní demokracie a jeho nahrazení systémem nedemokratickým.

Rizika projevů předsudečné nenávisti jsou v řadě oblastí podobná s těmi, která představují extremisté. Níže jsou tato rizika popsána. Subjekty, které se jich dopouštějí:

- Neusilují o okamžité zničení demokratického systému, ale postupně ho oslabují.
- Nerespektují koncept základních lidských práv.
- Podněcují k nenávistným aktivitám další osoby.
- Šíří strach ve společnosti.
- Štěpí společnost, vyvolávají v ní antagonismy.
- Zlehčují osudy obětí totalitních režimů a obětí nenávistně motivované trestné činnosti.
- Při komunikaci s veřejností využívají dezinformace a konspirační teorie.
- Stávají se nástrojem vlivového působení zemí a skupin, které nerespektují principy pluralitní demokracie.

Projevy předsudečné nenávisti lze vysledovat u členů či příznivců celé řady politických či jiných společenských subjektů. Ve Zprávě jsou ovšem zmiňovány pouze subjekty, u kterých tyto projevy reálně představují dominantní složku jejich rétoriky a aktivit. V praxi se tak jedná např. o skupiny, u kterých kontinuálně převažují nesnášenlivé útoky proti

¹ Plné znění definice extremismu je k dispozici zde: <http://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>.

Romům, imigrantům, muslimům či homosexuálům. Jiný ideologický program může zcela absentovat či představuje pouze doplňkovou složku.

Pro Ministerstvo vnitra nejsou až tak významné politologické kategorie (např. zda se jedná o subjekt neonacistický, či neofašistický). Rozhodující je právě aspekt šíření nenávisti vzešlý z paušalizujícího předsudku. Právě projevy nenávisti pro určité skupiny obyvatel představují bezprostřední ohrožení.

S nenávistně se projevujícími subjekty úzce souvisí další dvě skupiny, a sice paramilitární a domobranecké skupiny a média šířící nenávistné předsudky.

Do levicově extremistického spektra jsou řazeny skupiny anarchistické a ortodoxní komunisté.

Kapitola věnovaná nábožensky motivovanému extremismu se věnuje nenávistným projevům, které ideologicky vycházejí z extremistických výkladů různých náboženských konceptů.

3. Zpráva o projevech extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky v roce 2024

3.1. Shrnutí

Rok 2024 s sebou přinesl v oblasti radikalizace a terorismu nové trendy, které bezpečnostní složky zaměstnávaly více než tradiční extremistické či xenofobně populistické subjekty. Jednalo se o individuální radikalizaci nezletilých a mladistvých často bez vazby na konkrétní ideologii, dále pak diverzní působení s přispěním cizí státní moci a šíření poplašných zpráv s cílem dílčí destabilizace společnosti nebo narušení chodu státních institucí.

Tradiční pravicově a levicově extremistické subjekty se nijak výrazně veřejně neprojevovaly. Nedařilo se jim získávat nové příznivce, neuspořádaly ani žádnou významnější veřejnou akci. Nedokázaly najít vhodná mobilizační témata, pouze opakovaly dříve zavedená dogmata.

Na politické scéně dokázaly přitáhnout pozornost subjekty, jejichž představitelé využívali radikálnější rétoriku a vytvářeli tak konkurenci dlouhodobě dominujícímu hnutí Svoboda a přímá demokracie. V reakci na to hnutí v kampani před krajskými volbami „přitvrdilo“ ve své prezentaci.

Domobranecká uskupení uspořádala v průběhu roku několik setkání. Představují ale personálně velmi limitovanou a uzavřenou subkulturu s naprosto minimálním dopadem na společnost.

Pokračovala produkce médií šířících nenávistné předsudky. Tyto obsahy zapadaly do obecnějšího rámce, jehož cílem je šířit prokremelské vidění světa.

Z hlediska náboženského extremismu byly registrovány pouze jednotlivé případy radikalizace. Rizikovými faktory zůstává dění na Blízkém východě a v dalších regionech Afriky a Asie a šíření islamistické propagandy online.

Dříve progresivní antisystémové hnutí postupně ztrácelo na významu. Významnou roli přitom sehrál zájem orgánů činných v trestním řízení o nezákonné projevy některých jeho představitelů.

V roce 2024 bylo Policií ČR zjištěno 159 trestných činů s nenávistným podtextem. Dále bylo policií evidováno celkem 119 stíhaných osob u skutků s nenávistným podtextem. Pro trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek bylo obžalováno celkem 114 osob.² Odsouzeno za ně bylo celkem 63 osob.

² Údaj zahrnuje i 40 návrhů na potrestání v rámci zkráceného přípravného řízení.

3.2. Pravicoví extremisté

Pravicově extremistická scéna byla v roce 2024 atomizována do volných struktur a skupin. Jako celek nepředstavovala přímé riziko pro bezpečnost státu. Její aktivity se stále více přesouvají z reálného prostředí do online prostoru. Největší hrozbou na poli pravicového extremismu představovaly osoby stojící mimo tradiční organizované extremistické struktury. Tradiční pravicově extremistická ideologie začíná hrát spíše okrajovou roli.

Organizované pravicově extremistické skupiny se většinou soustředily na lokální témata či na činnost, která neohrožovala přímo Českou republiku. Nejaktivnějším subjektem byla skupina Nacionalisté, tvořená několika desítkami pravicových radikálů, jejichž dominantní náplní činnosti byly kulturně společenské akce, a nikoliv narušování veřejného pořádku.

Význam a činnost pravicově extremistických politických subjektů byly zcela okrajové. Jejich stav potvrzuje mj. fakt, že Dělnická strana sociální spravedlnosti rozhodla o ukončení své činnosti.

Zorganizováno bylo několik hudebních produkcí s účastí pravicových extremistů, kterých se průměrně účastnily vyšší desítky až nižší stovky účastníků. Zaznamenáno bylo také několik výjezdů českých pravicových extremistů na koncerty do zahraničí či vystoupení českých extremistických hudebních skupin v zahraničí. Populární byly i různé boxerské či MMA turnaje.

Celkově lze zhodnotit sledované období z pohledu násilného pravicového extremismu jako relativně klidné a bez výrazných bezpečnostních hrozeb.

3.3. Projevy předsudečné nenávisti

Ve sledovaném období bylo možné registrovat nárůst nenávistných projevů proti Ukrajincům. Zejména v online prostoru se objevovaly incidenty antisemitské. Kontinuálně docházelo k předsudečně nenávistným projevům s anticiganistickým, islamofobním a protimigračním pozadím.

Na rozdmýchávání společenského napětí se jako v minulých letech podílely různé xenofobně populistické subjekty. Lze např. uvést hnutí Svoboda a přímá demokracie a jeho plakátovou kampaň před krajskými volbami. Krajský soud v Brně k ní konstatoval, že „v daném případě se jednalo o kampaň jednoduše pitomou, morálně pokleslou, se svými xenofobními, rasistickými a diskriminačními prvky přesahující meze elementární slušnosti a v konečném důsledku podceňující míru inteligence voličů, na které snad měla zacílit, což na straně druhé mnohé vypovídá o samotném volebním subjektu, který takovou kampaň používá ve volební soutěži, jeho vztahu k základním principům politické soutěže v demokratické společnosti a nepochopení základní role politických stran, které slouží zejména k agregaci a artikulaci relevantních zájmů ve společnosti, nikoliv k hypertrofování domnělých hrozeb, vyvolávání pocitu strachu a rozdmýchávání nenávisti ve společnosti, soud připomíná, že možnosti volebního soudu jsou poměrně limitované.“ Hnutí ve sledovaném období vstoupilo do nové frakce v Evropském parlamentu s názvem Evropa suverénních národů, kterou iniciovali europoslanci za německou Alternative für Deutschland (Alternativa pro Německo).

Na politické scéně se však profilují další subjekty, které využívají radikální rétoriku a vytvářejí tak tomuto hnutí konkurenci. Ve výsledcích voleb do Evropského parlamentu Svoboda a přímá demokracie získala jen 5,73 % hlasů.

Předsudečně nenávistné obsahy českých subjektů působících na politické scéně jsou často využívány v kvazi-mediální produkci.

3.4. Paramilitární a domobranecké skupiny

Českou domobraneckou scénu tvoří různorodé a jen velmi volně provázané autonomní skupiny. Počet jejích členů stagnuje, pohybuje se přibližně v řádu cca sto jedinců. Značná část domobranců je výrazně ovlivněna různými konspiračními teoriemi. Ideově jsou zaměřeni protidemokraticky, například většina sympatizuje s putinovským režimem v Ruské federaci.

Domobranecká setkání měla v roce 2024 primárně branný charakter, byla zaměřena například na střelecký výcvik, zdravotěvu, ochranu před nebezpečnými bojovými látkami zbraněmi atp. Nejnebezpečnější aktivitou v souvislosti s činností domobranců byla nadále snaha o výrobu nelegálních palných zbraní a výbušnin. Ty domobranci neplánují použít ke spáchání násilného činu, ale chápou je jako přípravu na zhroucení státu a jako nutné neregistrované obranné prostředky, které využijí při své ochraně.

3.5. Anarchistická scéna

Anarchoautonomní scéna stále postrádala nové tváře, její setkání většinou organizovali již známí a etablovaní aktivisté. Uspořádáno bylo několik pravidelných menších akcí.

V průběhu roku bylo anarchisty reflektováno dění na Blízkém východě. Zpočátku se jednalo zejména o izraelsko-palestinský konflikt a posléze i o vývoj v Sýrii. Anarchisté vyjadřují sympatie Kurdům obývajícím region Rojava. Násilné fyzické projevy ale v blízkovýchodním kontextu zaznamenány nebyly a situace v ČR byla na tomto poli výrazně klidnější než v zahraničí. Škála zájmu anarchistů zahrnovala dále např. ekologická témata či projevy solidarity se zahraničními kolegy.

Za potenciálně rizikovou lze považovat individuální činnost několika českých militantních anarchistů, aktivních i v mezinárodním anarchistickém hnutí. Celkově lze zhodnotit sledované období z pohledu násilného levicového extremismu jako relativně klidné a bez výrazných bezpečnostních hrozeb.

3.6. Ortodoxní komunisté

Ortodoxně komunistické spektrum se nijak výrazněji ve sledovaném období neprojevovalo. V rámci této subkultury rezonovaly spíše zahraničně politické události. Ty byly zasazovány do protizápadního a protidemokratického rámce. Ortodoxní komunisté si za svá témata účelově vybírají události, aby prostřednictvím dogmatického ideologického pohledu na ně konfrontovali západní demokratické společnosti. Představují tak pro ruské

bezpečnostní složky vítaného pomocníka pro hybridní působení namířené proti České republice.

Vyzdvihování a oslava historických událostí spojených s komunistickými režimy je ale v ostrém kontrastu se zdokumentovanými zločiny a šikanózním jednáním, kterých se jejich protagonisté dopouštěli proti svým odpůrcům. České úřady se ve sledovaném období věnovaly rehabilitačním řízením spjatým s oběťmi komunismu či trestním řízením vedeným proti zástupcům tehdejšího bezpečnostního aparátu.

Ústavním soudem byla odmítnuta stížnost J. S. a V. K. odsouzených k osmiměsíčnímu podmíněnému trestu za zpochybňování historických faktů o tzv. katyňském masakru³. V usnesení je uvedeno, že: „Stěžovatelé ve zkoumaném případě zcela v duchu komunistické propagandistické doktríny podřídili pravdu ideologickým účelům, a to s cílem šíření sympatií k bývalému Sovětskému svazu, přičemž popírání dokázaných událostí maskovali ‚vědeckým názorem‘ a ukryváním se za údajnou absolutní svobodou projevu.“

3.7. Média šířící nenávistné předsudky⁴

Kvazi-mediální scéna⁵ nadále kontinuálně využívala lokálních reálných či smyšlených incidentů k posilování paušalizujících předsudků vůči konkrétním etnickým, národnostním, náboženským skupinám či sexuálním menšinám. Nadále byly produkovány obsahy namířené např. proti migrantům, muslimům, Židům či LGBT+ komunitě. Tato sdělení nebyla už regionálně či časově omezená, ale byla vsazována do globálního rámce jako nesmiřitelný a dlouhodobý střet několika kulturních či civilizačních entit definovaných mj. národnostním či náboženským klíčem. Přímo či nepřímo ze zpráv často vyplývá, že jedinou správnou civilizační entitou, která má naději na přežití, je současná Ruská federace.

Kvazi-mediální scéna velice účinně napomáhá nepřátelskému hybridnímu působení Ruské federace proti České republice. Získala si své příznivce a podařilo se jí u nich vyvolat či podpořit pocity nedůvěry v legitimitu České republiky. Navazující snahou je zajistit další hodnotový posun jejich konzumentů. Už neusiluje pouze o to podkopávat, oslabovat důvěru v Českou republiku a vyvolávat v ní antagonismy, ale navodit pocit, že Ruská federace je pozitivní, zdravou a progresivní alternativou.

Rok 2024 přinesl první rozsudek proti dezinformačnímu médiu v souvislosti s publikovanými nenávistnými obsahy. Okresní soud v Ostravě uložil šéfredaktorovi Vlasteneckých novin R. V. dvouletý podmíněný trest s tříletou zkušební dobou pro trestné činy hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob a podněcování k nenávisti vůči

³ Sp.zn. II.ÚS 1593/24. Katyňský masakr spočíval v povraždění polských důstojníků a příslušníků inteligence sovětskou NKVD. Komunistická propaganda později tento zločin svalovala na nacistické Německo.

⁴ Zpráva se prioritně zaměřuje na média, která nenávistná sdělení produkují dlouhodobě, přičemž tento typ obsahu tvoří podstatnou část jejich produkce.

⁵ Co se týče termínů kvazi-média a kvazi-mediální weby, což je prakticky totéž, ve druhém případě se jedná jen o blíže specifikovanou formu média, tak ministerstvo vnitra částečně vychází při užívání tohoto pojmu z metodiky Nadačního fondu nezávislé žurnalistiky, která hodnotí weby na základě dodržování základních novinářských norem (viz <https://www.nfnz.cz/rating-medii/>). Termín kvazi-média pak obdobně používá nejen zmíněný Nadační fond nezávislé žurnalistiky, ale operuje s ním třeba i Audit národní bezpečnosti z roku 2016 (viz <https://mv.gov.cz/chh/clanek/audit-narodni-bezpecnosti.aspx>), tudíž lze konstatovat, že jde o standardně zaužívaný pojem. Jde o termíny bez emocionálního zabarvení.

skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod. Velička na tomto serveru publikoval nenávistné obsahy, mj. urážlivý text týkající se romských obětí požáru v Bohumíně v roce 2020. Součástí trestu byla i finanční sankce ve výši 30.000,-. Soud dále zrušil Centrální informační agenturu, která Vlastenecké noviny vydávala.

Bližší informace o této scéně nabízí Centrum proti hybridním hrozbám: <https://mv.gov.cz/chh/>.

3.8. Nábožensky motivovaný extremismus

Česká muslimská komunita se na veřejnosti příliš neprezentovala. Zůstává celkově umírněná. Potenciální rizika představuje ale pokračující konflikt na Blízkém východě a šíření islamistické propagandy online. Situace v blízkovýchodním regionu je reflektována v různých propagandistických audiovizuálních obsazích. Riziko představují i situace, kdy v Česku žijící občané mohou mít na Blízkém východě příbuzné, přátele, kolegy apod., kteří v důsledku konfliktu zemřeli, utrpěli zdravotní, majetkovou či jinou újmu.

V současné době je třeba zohledňovat nejenom složitou blízkovýchodní dynamiku, ale i regionální vývoj v různých státech Afriky nebo střední Asie⁶. Tamní militantně zaměřené organizace se mj. snaží aktivně nejen rekrutovat stoupence ze států Evropské unie a motivovat je k odjezdu do regionů, ale bohužel také k páchání útoků, často za použití bodných a sečných zbraní. Součástí propagandy jsou i výzvy k poskytování finanční podpory teroristickým organizacím, přičemž jako prostředek jsou stále častěji využívány kryptoměny. Alarmující je také zaměření teroristických organizací při náborování na osoby ve věku od 13 do 17 let.

Bezpečnostními složkami byly registrovány případy individuální radikalizace. Některými skutky se zabývaly orgány činné v trestním řízení.

Současná situace vyvolává značné obavy v rámci židovské komunity. Objekty židovských obcí proto vyžadují zvláštní ochranu.

V průběhu roku platil 1. stupeň ohrožení terorismem, dle tehdy platné stupnice.

3.9 Další relevantní události související s extremismem a terorismem

Ve sledovaném období docházelo i k dalším událostem s vazbou na extremismus, terorismus a radikalizaci. Vedle hrozeb souvisejících zejména s politickou nebo náboženskou motivací byly registrovány tyto trendy:

- Individuální radikalizace nezletilých a mladistvých často bez ukotvení na konkrétní ideologii.
- Diverzní působení s přispěním cizí státní moci.
- Šíření poplašných zpráv s cílem dílčí destabilizace společnosti nebo narušení chodu státních institucí.

⁶ Např. propagandu Islámského státu – Chorásán.

Individuální radikalizace je fenoménem jdoucím napříč oblastí extremismu i terorismu. Bezpečnostní výzvou zůstávají zejména radikální online komunity, které působí decentralizovaně na různých online platformách a často sdružují uživatele na globální úrovni. Jejich sdíleným prvkem je představa násilí jako jediného prostředku k dosažení individuálních i kolektivních cílů. Uživatelé obvykle využívají možnosti anonymity poskytované virtuálním prostorem, ale zároveň i pružně se vyvíjejícího online prostředí. Komunikační vlákna se poměrně často mění a dochází k časté migraci uživatelů mezi jednotlivými skupinami nebo chaty. Komunikační kanály slouží obvykle nejenom k šíření propagačních materiálů, ale i vzájemné mobilizaci, zvyšování motivace a v neposlední řadě inspiraci a podněcování k „akci“, tedy obvykle útokům proti ideologickým nepřítelům. Stoupenci těchto komunit se často rekrutují z řad nezletilých nebo mladistvých. Cesta do těchto komunit nezřídka vede přes online hry a komunitní servery.

Existence radikálních online komunit, výskyt explicitních násilných projevů i exhibice násilí obecně může být jedním z důvodů častých incidentů spojených s výhrůžkami násilím mj. i ve vzdělávacích zařízeních. Podstatný podíl na vzrůstu počtu oznámení i upozornění na potencionálně nebezpečná jednání má nepochybně i střelba na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy ze dne 21. prosince 2023. Právě upozornění na případně riziková jednání je pro včasná a obvykle preventivní opatření zásadní. Velmi často u těchto případů absenteje vazba na konkrétní ideologii, jakékoliv dlouhodobější ukotvení, a naopak velmi výrazně se objevuje fascinace násilím.

Antisystémové hnutí se v uplynulém roce výrazně neprojevovalo. Pokračovala aktivita zejména veřejně známých jednotlivců, oproti dřívějším letům je však reálný dopad jejich aktivit spíše marginální.⁷

Dne 6. června došlo k pokusu o zapálení autobusů Dopravního podniku hl. m. Prahy, jehož pachatelem byl občan Kolumbie. Případ ilustruje trend patrný od roku 2022 spojený se zpravodajskými a diverzními aktivitami cizí státní moci proti evropským státům. Projevem těchto aktivit jsou případy sabotáží, které se zaměřují zejména na objekty či subjekty poskytující nebo podílející se na humanitární a vojenské pomoci Ukrajině. Několik případů však mířilo na cíle nesusouvisející s válkou na Ukrajině se zjevným záměrem šířit paniku, strach, kompromitovat nebo narušit důvěru v domácí bezpečnostní složky a instituce. Potenciální pachatelé jsou rekrutováni a instruováni v online prostředí. Takto získané osoby mohou dostávat dílčí úkoly, postupně rozvíjet svou aktivitu a nezřídka se mohou stát i terčem vydírání pro jejich činnost ve prospěch cizí moci. Diverzní aktivity, vč. sabotáží, jsou jednou z dalších forem tzv. hybridních operací cizí státní moci. Do tohoto rámce lze zařadit i některé anonymně šířené poplašné zprávy prostřednictvím online komunikačních nástrojů. Výrazným příkladem bylo několik intenzivních výhrůžných kampaní cílených zejména na vzdělávací instituce ve státech Evropské unie včetně České republiky. Hromadně distribuovaná oznámení o umístění výbušnin nebo jiných formách násilných útoků ve školách měla evidentně směřovat k vytvoření paniky ve společnosti, zatížení integrovaného záchranného systému a obecně vzhledem k četnosti a intenzitě mohly směřovat k pokusu o narušení chodu

⁷ Pod pojmem „antisystémové hnutí“ se rozumí hnutí, které nesouhlasí se základními demokratickými principy, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku. Tyto principy neuznává, zpochybňuje či bagatelizuje. Konkrétně se např. někteří představitelé a zástupci tohoto hnutí vyznačují tím, že neuznávají Českou republiku jako svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát. Označení se v žádném případě nevztahuje na legitimní kritiku kroků stávající vlády.

společnosti. V obecné rovině počty takových anonymních oznámení rostou a dochází k nim prakticky na denní bázi.

4. Extremismus a předsudečná nenávist z pohledu státního zastupitelství

Předsudečná trestná činnost nedoznala z hlediska způsobu jejího páchání v roce 2024 zásadních změn oproti předcházejícímu období. Většina nenávistných projevů se realizovala prostřednictvím sociálních sítí či jiných virtuálních platforem. Pachatelé reagovali především na vnější podněty, nejčastěji právě na příspěvky zveřejněné na internetu.

Nejčastějším **cílem nenávistných projevů** jsou Ukrajinci, Židé, Rusové, Romové, pouze ojediněle muslimové. Zjištěné reakce v zásadě nesměřovaly vůči jiným skupinám, např. Asiatům nebo Afričanům. To je vysvětlitelné právě tím, že u předsudečné trestné činnosti jde zpravidla o reakce na konkrétní vnější podněty, v nichž cílové skupiny útoku hrají nějakou roli a z těchto regionů žádné podněty k pachatelům zjevně nepřicházely. Afričané či Asiaté nebyli v České republice ani účastníky takových událostí, které by vzbudily ve větší míře veřejnou pozornost.

Nadále pokračuje trend výhrůžných e-mailů a výroků na internetu vůči představitelům vlády a médií, které jsou motivovány vládní podporou bránící se Ukrajině či postojem v izraelsko-palestinském konfliktu nebo dalšími pro pachatele důležitými motivy.

V oblasti **hate crime** se nadále projevuje pokračující ruská agrese na Ukrajině a velké množství ukrajinských uprchlíků v České republice. Přes vysoký počet ukrajinských uprchlíků je počet trestných činů spojených s nenávistí vůči lidem pocházejícím z Ukrajiny relativně nízký, třebaže se útoky vůči Ukrajincům zvyšují a v tuto chvíli patrně převyšují útoky vůči Romům a jiným etnickým skupinám či národnostem.

Zaznamenány byly případy nenávistných reakcí v souvislosti s pácháním závažné trestné činnosti ze strany cizinců, což také potvrzuje výše uvedenou tezi o spojení předsudečné trestné činnosti s konkrétními vnějšími podněty zaznamenanými pachateli. Byť o všech takto evidovaných skutečích dosud nebylo orgány činnými v trestním řízení rozhodnuto, je potřebné na základě konkrétních skutkových zjištění pečlivě posuzovat motivaci těchto jednání. Tato jednání byla zpravidla hodnocena nikoli jako nenávistná, ale toliko jako hrubě nevhodné reakce, bez potřeby vyvození trestní odpovědnosti.

I v roce 2024 doprovázelo předsudečnou trestnou činnost pouze sporadicky brachiální násilí (v úvahu přichází kombinace právní kvalifikace jako přečin násilí proti skupině obyvatelů a jednotlivci podle § 352 trestního zákoníku a některý z deliktů postihující možnou či vzniklou poruchu na zdraví, příp. i přečin výtržnictví podle § 358 trestního zákoníku). Stejně jako v minulých letech, ani v roce 2024 nicméně nedošlo k rasově (či jinak předsudečně) motivovaným útokům, jimiž by byla způsobena smrt. Jako ojedinělý případ násilného jednání bylo evidováno napadení poškozené osoby stržením šátku z její hlavy jako symbolu příslušnosti k náboženskému vyznání.

Poměrně neobvyklým případem je případ ze sportovního prostředí, kdy na tiskové konferenci sportovní organizace Clash of the Stars v rámci proslovu ke svým protivníkům jeden ze sportovců vulgárně urážel příslušníky LGBT komunity a vyhrožoval jim usmrcením.

Zmínit lze také případ z politického prostředí. V rámci předvolební kampaně do komunálních a senátních voleb byl jednou z volebních stran publikován leták, na kterém bylo napsáno „Nedostatky ve zdravotnictví nevyřeší „chirurgové“ z dovozu“ a „Stop Migračnímu paktu EU!“, přičemž na letáku byla zároveň vyobrazena osoba tmavé pleti s podmrčeným pohledem, oblečená v zakrváceném tričku a držící zakrvácený nůž s dlouhou čepelí v pravé ruce. Tímto volebním letákem podle podaného trestního oznámení mohl být cíleně předestíraný a podsouváný negativní pohled na konkrétní skupinu imigrantů, vůči nimž se z důvodu jejich rasy leták snažil vyvolávat či upevňovat předsudky či zkreslené názory, přisuzoval jim pouze negativní vlastnosti a páchaní násilné trestné činnosti proti životu a zdraví.

V souvislosti s teroristickým útokem Hamás na Izrael a navazujícím izraelsko-palestinským ozbrojeným konfliktem se mírně zvýšil počet nenávistných verbálních útoků, jak vůči Palestincům, tak Židům, které však nelze zaměňovat např. s kritikou postupu vlády státu Izrael v Gaze.

Nové poznatky nebyly zjištěny ani v oblasti vyjadřování sympatií k některému ze současných hnutí ve smyslu § 403 odst. 1 trestního zákoníku (§ 404 trestního zákoníku), nejčastěji neonacistickému. Velmi častým bylo i v roce 2024 souběžné schvalování genocidia, zločinů proti míru nebo válečných zločinů ve smyslu § 405 trestního zákoníku.

Při ukládání trestů, stejně tak jako v roce 2023, byla důsledně zvažována všechna hlediska podle § 38 a násl. trestního zákoníku. Vzhledem k povaze předsudečné trestné činnosti a skutečnosti, že se jí nezřídka dopouštějí i osoby dosud netrestané, byly v drtivé většině ukládány alternativní tresty nespojené s přímým výkonem trestu odnětí svobody (a to nejčastěji peněžitý trest a trest odnětí svobody s podmíněným odkladem jeho výkonu), příp. je využíváno formy odklonu od trestního řízení, a to převážně v jeho kvalifikované podobě [§ 179g odst. 1, 2 písm. b) trestního řádu, § 307 odst. 1, 2 písm. b) trestního řádu].

„Přčinu šíření poplašné zprávy podle § 357 trestního zákoníku, konkrétně šíření dezinformací, se v roce 2024 věnovalo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2024 sp. zn. 8 Tdo 161/2024. Obviněný L. V. v živém vysílání na serveru YouTube a na Facebooku pronesl: „Tak naše vláda velice jasně říká, s kým budeme ve válce. To znamená, naše vláda chce útočit na Ruskou federaci jadernými hlavicemi ze stíhaček. To je to, co chce udělat naše vláda. Jestli vás tohle nezvedá ze židle, že naše vláda chce útočit na Ruskou federaci jadernými zbraněmi, tak už nevím, co by vás ještě ze židle mohlo zvednout. Protože jestli tohle naše vláda udělá, tak ruská strana ten útok bude opakovat a pošle jaderné hlavice na Českou republiku. Takž jestli vám nedochází, o co se snaží paní ministryně Jana Černochová, a nechává vás to klidně sedět na židli, tak sed'te na gauči a užijte si těch posledních pár měsíců života. Nevím, jak jinak bych to ještě vysvětlil.“ Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného jako zjevně neopodstatněné, přičemž v bodu 34 odůvodnění mj. konstatoval „Při posouzení všech těchto okolností lze v této věci vyloučit, že šlo pouze o subjektivní hodnocení situace zmíněného konfliktu mezi Ruskou federací a Ukrajinou, který trvá a je stálým předmětem různých komentářů, hodnocení i kritik, protože obviněný nehodnotil situaci stávajícího ozbrojeného konfliktu mezi dvěma válčícími zeměmi, ale uváděl zcela nepravdivé a poplašné sdělení, že to bude Česká republika, která „jadernými zbraněmi

zaútočí na Ruskou federaci“, což je skutečnost, již podával způsobem, který odpovídá skutkové podstatě přečinu, jímž byl uznán vinným. Oponovat je proto třeba obviněnému, že šlo o vyjádření práva na svobodu projevu podle čl. 17 odst. 1, 2 Listiny.“⁸

Ani v oblasti **trestných činů extremistické povahy** nenastaly zásadní změny. Obdobně jako v předcházejícím roce se jednalo o projevy sympatií k nacistickým či neonacistickým hnutím ve smyslu § 404 trestního zákoníku, a to zejména v podobě hajlování za současných verbálních prohlášení „*Sieg hail*“, jakož i případy veřejného prezentování další související symboliky (hákový kříž, symbolika SS).

Pokud jde o skutkovou podstatu přečinu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku, pak stejně jako v roce 2023 spočívala tato trestná činnost v užívání symbolů, které představují podporu Ruské federaci v útoku na Ukrajinu, a tím schvalování zločinu proti míru či válečných trestných činů páchaných na území Ukrajiny. Vyskytovaly se případy užívání znaků tzv. Wagnerovy skupiny (např. nášivky či nálepky černo-červenobílé barvy s vyobrazením lebky a nápisem např. „PMC Wagner Group“). Za symbol schvalování ruské agrese bylo i nadále považováno vyobrazení bílého písmene „Z“ v černém poli s bílým orámováním, užívané na vojenské technice ruských vojsk operujících zejména na východní Ukrajině v oblasti Donbasu a Luhanska, a to i ve spojení se zobrazením tzv. Svatojiřské stuhy, kterou tvoří tři černé pruhy, mezi nimiž jsou dva oranžové pruhy, která je v současnosti považována za symbol podpory ruských a proruských separatistických ozbrojených skupin v oblasti Donbasu a Luhanska. Slovní výroky schvalující ruskou agresi jsou často doplňovány nenávisťnými či hanobícími výroky vůči Ukrajincům, a někdy je tak dané jednání souběžně kvalifikováno podle § 405 trestního zákoníku (popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia) a § 355 trestního zákoníku (hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob), eventuálně § 356 trestního zákoníku (podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod).

Zmínit lze případ obviněného D. M., který byl po delším soudním řízení (kdy prvotní odsuzující rozsudek byl zrušen usnesením Nejvyššího soudu ze dne 16. 8. 2024 sp. zn. 8 Tdo 418/2023) opětovně rozsudkem Okresního soudu v Bruntálu ze dne 16. 11. 2023 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 3. 2024 pravomocně odsouzen pro přečin podle § 405 trestního zákoníku. Trestné činnosti se dopustil tím (ve stručnosti), že na Facebooku vyjadřoval podporu Vladimíru Putinovi, mj. uváděl, že věří, že „*ukrofašisté*“ budou poraženi a Ukrajina osvobozena a vyzýval k použití „*vodíkové bomby menší tonáže pro vyčištění strategických území a likvidaci útočné vojenské techniky*“. Byl mu uložen peněžitý trest v celkové výměře 36.000 Kč.

Významné bude rovněž rozhodnutí Nejvyššího soudu o dovolání nejvyššího státního zástupce podaného v červnu 2024 v neprospěch obviněné M. B., která byla zproštěna obžaloby z přečinu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku, kterého se měla dopustit tím, že jako učitelka v hodině českého jazyka zpochybňovala a ospravedlňovala útok Ruska na Ukrajinu.

Z judikatorního hlediska je dále vhodné zmínit rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2024 č. j. 6 As 85/2024 - 47 a ze dne 28. 8. 2024 č. j. 1 As 15/2024 - 33,

⁸ „Vzhledem k datu publikace Zprávy je třeba upozornit, že toto rozhodnutí bylo překonáno nálezem Ústavního soudu ze dne 11. 3. 2025 č.j. I. ÚS 1927/24.“

jež se týkaly shromažďovacího práva a posouzení hesla „*From the river to the sea, Palestine will be free*“ („*Od řeky k moři bude Palestina svobodná*“). Třebaže se nejedná o rozsudky „trestních“ soudů, jsou tato rozhodnutí významná z hlediska ochrany svobody projevu. Výše uvedená rozhodnutí budou muset být zvažována i v případě úvah o vyvozování trestněprávní odpovědnosti za používání citovaného hesla, což znamená především posuzovat kontext jeho použití se zaměřením na eventuální nepřipustný, genocidní význam ve smyslu např. podpory či přihlášení se k myšlenkám palestinského hnutí Hamás.

Ke konci roku 2024 bylo zveřejněno usnesení Ústavního soudu ze dne 22. 10. 2024 sp. zn. II. ÚS 1593/24, týkající se trestnosti „*zpochybňování Katyňského masakru*“. Ústavní soud zdůraznil, že „*o jednoznačně prokázané historické pravdě se nepolemizuje a nevyjednává, ani když se „diskutéři“ zahalují vznešeným pláštěm svobody slova. Demokratický právní stát oprávněně trestá záměrné falšování historie, vycházející navíc z nízkých pohnutek, dotýkající se cti obětí a cti pozůstalých. V souladu s právem a v zájmu minulosti, současnosti i budoucnosti.*“

Legislativní změny v oblasti extremismu a předsudečné nenávisti v roce 2024 nenastaly. Poměrně významné změny však byly součástí sněmovního tisku č. 861. K problematice nenávistných (předsudečných) trestných činů se v tomto návrhu uvádí: „*Aby došlo k doopravdy rovnocenné ochraně osob napadených z předsudečných důvodů, navrhuje se přihlížet k jako okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby ke spáchání trestného činu na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jakékoli skupině osob (skupině osob, které spojuje určitý sjednocující prvek). Příklady takovýchto skupin, resp. předsudečných pohnutek opřených právě o tento sjednocující prvek, obsažené dnes v trestním zákoníku se tak doplňují o další příklady – výčet předsudečných pohnutek se rozšiřuje výslovně o pohnutku založenou na věku, na zdravotním postižení, na sexuální orientaci, na pohlaví a na příslušnosti k sociální skupině. Při této příležitosti dochází i k rozšíření okruhu trestných činů, u nichž bude předsudečná pohnutka přicházet do úvahy jako okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby.*“

Vhodné je také zmínit **usnesení vlády České republiky ze dne 10. dubna 2024, č. 233**, kterým byla přijata **právně nezávazná pracovní definice protiromských postojů – anticikanismu**: „*Anticikanismus, tzn. diskriminace Romů, je vyjadřování a jednání jedinců, strategie a praxe institucí, které vedou k marginalizaci či vylučování Romů, devalvování romské kultury a životního stylu, fyzickému násilí či projevům nenávisti namířených proti Romům i dalším jedincům a skupinám, které jsou považovány za „Cikány“.* Z tohoto důvodu jsou stigmatizováni, či proto byli za dob nacismu nebo i dnes cílem perzekuce. Z důvodu této diskriminace se následně s Romy zachází jako s údajně cizí, odlišnou skupinou a jsou spojováni s celou řadou urážlivých stereotypů a zkreslených představ, které samy o sobě představují specifickou formu rasismu.“. Tuto definici přijala v roce 2020 Mezinárodní aliance pro připomínání holocaustu (IHRA), aby tak pomohla lépe pochytit a reagovat na specifické formy rasismu, předsudků, diskriminace nebo nenávisti namířené proti Romům a Sintům. Mezinárodní aliance pro připomínání holocaustu následně vyzvala své členské státy včetně České republiky k přijetí této definice a k jejímu využívání při boji proti rasismu a s ním spojené nesnášenlivosti a diskriminace.

V oblasti **trestných činů teroristického charakteru** se situace jeví jako stabilizovaná. Ke konci kalendářního roku 2024 je vedeno trestní řízení ve 24 věcech (v roce 2023 šlo o 25 věcí), z čehož 11 je ve fázi prověřování a v 13 věcech probíhá vyšetřování, případně řízení před soudem. Zpravidla se jedná o verbální trestné činy, a to buď vyhrožování teroristickým

útokem (§ 312f trestního zákoníku) nebo jeho schvalování (§ 312e trestního zákoníku). Pokud se jedná o osoby bojující na straně Ruska, tyto jsou zpravidla stíhány jako uprchlé, přičemž o některých není známo, zda žijí.

Z jednotlivých případů je vhodné zmínit případ odsouzeného A. P., který v letech 2016 až 2020 působil v ozbrojených silách tzv. Doněcké lidové republiky, a to mj. jako odstřelovač, kdy usmrtil nejméně čtyři ukrajinské vojáky. V roce 2023 byl odsouzen za zvlášť závažný zločin teroristického útoku podle § 311 odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a), b) trestního zákoníku k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 21 let. Usnesením Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2024 sp. zn. 3 Tdo 506/2024 bylo jeho dovolání odmítnuto jako zjevně neopodstatněné.

Mediálně sledovaná je kauza obviněného A. S. F., který se měl v roce 2014 podílet na okupaci Krymu. Původní zprošťující rozsudek Městského soudu v Praze byl k odvolání státního zástupce zrušen usnesením Vrchního soudu v Praze a následně Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 7. 8. 2024 uznal obviněného vinným ze spáchání zločinu účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 odst. 1, 2, 3 trestního zákoníku, ve znění účinném do 31. 1. 2017, a byl mu uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 5 let a trest vyhoštění v trvání 10 let. Výrok o trestu napadnul státní zástupce odvoláním, a to v neprospěch obviněného, přičemž rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 11. 2024 byl obviněnému uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 10 let a trest vyhoštění na dobu neurčitou.

Dalším mediálním případem byl žhářský útok na autobusy pražské MHD, jehož se v červnu 2024 dopustil kolumbijský občan. Obviněný je stíhán vazebně a věc je kvalifikována jako zvlášť závažný zločin teroristického útoku podle § 311 odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) trestního zákoníku.

Konečně je vhodné zmínit případ mladistvého z Ostravska, který se na internetu prezentoval jako představitel skupiny Mordwaffen Division, vyzýval k vraždění homosexuálů, Romů a muslimů, zveřejňoval návody na domácí výrobu výbušnin apod. Jeho jednání je kvalifikováno jako provinění založení, podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákoníku a provinění podpory a propagace terorismu podle § 312e odst. 1 alinea první, odst. 4 písm. a) trestního zákoníku. Mladistvý je stíhán vazebně.

Třebaže v oblasti teroristických trestných činů nedošlo v loňském roce ke zhoršení, je do budoucna situace těžko předvídatelná, a to zejména díky sílící radikalizaci části společnosti. V roce 2024 se nicméně oslabil trend zaznamenaný v roce 2023, spočívající v odmítání respektovat legitimitu České republiky. Jakkoliv jsou skupiny tzv. suverénních občanů nadále činné, nebylo zaznamenáno vážnější narušování činností úřadů a soudů, přičemž se zdá, že příslušní představitelé veřejné moci (zejména policisté) zvládají obstrukční praktiky těchto osob překonávat.

5. Statistiky nenávistně motivované trestné činnosti⁹

5.1. Celorepubliková policejní statistika

Pro následující statistické vyhodnocení byly jako činy s nenávistným podtextem započítány skutky vybraných takticko-statistických klasifikací označené příznakem extremismu.

V roce 2024 bylo Policií ČR zjištěno 159 trestných činů s nenávistným podtextem. Celkově bylo na území České republiky registrováno 173.322 trestných činů. Na tomto čísle se tedy činy s nenávistným podtextem podílely 0,09 %. V meziročním srovnání došlo k poklesu zjištěných nenávistných činů o 22.

Z výše uvedených trestných činů bylo objasněno 55,3 % tj. 88 (v roce 2023 to bylo 45,9 %, tj. 83 tr. č.).

Za rok 2024 bylo evidováno celkem 119 stíhaných osob u skutků s nenávistným podtextem.

Celkový počet trestných činů s nenávistným podtextem zaevidovaných na území ČR v letech 2016 až 2024

Rok	Zaevidováno TČ	Podíl na celkové kriminalitě (%)	Objasněno TČ	Stíháno osob
2016	143	0,07	99	X
2017	153	0,08	102	132
2018	179	0,09	107	136
2019	170	0,09	96	122
2020	134	0,08	61	92
2021	108	0,07	61	99
2022	149	0,08	69	73
2023	181	0,1	83	98
2024	159	0,09	88	119

Zdroj: PČR

⁹ Data nereflktují latentní kriminalitu, nezohledňují skutky, které z rozličných důvodů nebyly odhaleny, nahlášeny, a tak evidovány.

5.2. Policejní statistika podle skutků

Počty skutků

Takticko-statistická klasifikace	období 1.1.-31.12.2024	
	registrováno	objasněno
úmyslné ublížení na zdraví (§ 145 - 146a)	7	5
nás. a vyhr. proti sk. obyv. a jednotl. (§ 352)	54	32
nebezpečné vyhrožování (§ 353)	13	4
poškození cizí věci (§ 228)	7	4
výtržnictví na sport. a veřej. akcích (§ 358)	2	1
sprejerství (§ 228/2)	11	3
hanobení národa rasy, etnické, jiné skup. (§ 355)	19	14
podněcování k národ. a rasové nenávisti (§ 356)	46	25
podpora a propagace hnutí (§§ 403, 404, 405)	0	0
CELKOVÝ SOUČET	159	88

Počty stíhaných osob

Takticko-statistická klasifikace	období 1.1.-31.12.2024
úmyslné ublížení na zdraví (§ 145 - 146a)	8
nás. a vyhr. proti sk. obyv. a jednotl. (§ 352)	32
nebezpečné vyhrožování (§ 353)	4
poškození cizí věci (§ 228)	2
výtržnictví na sport. a veřej. akcích (§ 358)	2
sprejerství (§ 228/2)	5
hanobení národa rasy, etnické, jiné skup. (§ 355)	20
podněcování k národ. a rasové nenávisti (§ 356)	26
podpora a propagace hnutí (§§ 403, 404, 405)	0
CELKOVÝ POČET	119

Za rok 2024 je evidováno **159 nenávistně motivovaných trestných činů**. Z toho **88** jich bylo **objasněno**. Nejčastěji byl v tomto období zastoupen TČ násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci v počtu 54 skutků.

Policie ČR eviduje za rok 2024 celkem **119 stíhaných osob** u nenávistně motivovaných skutků. Nejčastěji se jednalo o TČ násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci v počtu 32 osob.

5.3. Policejní statistika podle krajů

Počty skutků

spácháno na území kraje	období 1.1.-31.12.2024	
	registrováno	objasněno
Hl. m. Praha	72	25
Středočeský	10	8
Jihočeský	1	1
Plzeňský	10	8
Ústecký	8	4
Královéhradecký	6	5
Jihomoravský	12	10
Moravskoslezský	4	3
Olomoucký	7	4
Zlínský	7	4
Vysočina	4	3
Pardubický	4	3
Liberecký	9	7
Karlovarský	5	3
ČR CELKEM	159	88

Počty stíhaných osob

spácháno na území kraje	období 1.1.-31.12.2024
	počet
Hl. m. Praha	29
Středočeský	13
Jihočeský	2
Plzeňský	9
Ústecký	14
Královéhradecký	4
Jihomoravský	13
Moravskoslezský	5
Olomoucký	5
Zlínský	4

Vysočina	4
Pardubický	3
Liberecký	10
Karlovarský	4
ČR CELKEM	119

V roce 2024 bylo registrováno **nejvíce nenávistně motivovaných skutků v Praze (72)** a dále pak v kraji Jihomoravském (12). **Nejvíce stíhaných osob** u nenávistně motivovaných skutků bylo evidováno **v Praze (29)**, dále pak v Ústeckém (14) a ve Středočeském kraji (13).

5.4. Trestná činnost motivovaná nenávistí vůči vybraným skupinám

Počty skutků podle obětí (objektu napadení)

Skupina	období 1.1.-31.12.2024
	registrováno
Židé	33
Romové	17
LGBT+	14
Ukrajinci	71

V roce 2024 bylo zaevidováno 33 trestných činů majících antisemitský podtext. Oproti roku 2023 došlo k nárůstu o 15 skutků. Trestné činy s antisemitským podtextem v roce 2024 představovaly 20,75 % z celkového počtu trestných činů mající extremistický podtext. V roce 2023 se jednalo o 9,9 %.

Ve sledovaném období bylo zaevidováno celkem 17 trestných činů motivovaných nenávistí proti Romům. Jde o pokles o 8 skutků oproti minulému roku. Tyto trestné činy se v roce 2024 podílely na celkovém počtu trestných činů s extremistickým podtextem 10,69 procentními body. V roce 2023 se jednalo o 13,8 %.

Dále bylo registrováno 14 skutků motivovaných nenávistí k LGBT+ komunitě, tedy o jeden skutek více než v roce 2023.

Ve sledovaném období bylo zaregistrováno 71 skutků motivovaných nenávistí vůči Ukrajincům.

5.5. Trestná činnost příslušníků bezpečnostních sborů

V roce 2024 nebyl Generální inspekcí bezpečnostních sborů prověřován, tedy ani vyšetřován, žádný trestný čin mající znaky extremismu. Generální inspekce bezpečnostních sborů v roce 2024 šetřila tři případy se znaky extremismu, z nichž dva případy byly postoupeny k projednání v kázeňském řízení. V jednom případě byla věc uložena, neboť po

provedeném šetření nebylo prokázáno spáchání trestného činu ani jiného protiprávního jednání.

5.6. Trestná činnost příslušníků Armády ČR

V rámci zákonné působnosti Vojenského zpravodajství nebyly v hodnoceném období zjištěny žádné poznatky, které by v resortu obrany indikovaly nárůst extremismu. Nastavením mechanismů v rámci plnění Akčního plánu boje proti extremismu a předsudečné nenávisti nebyly zachyceny indikátory narůstající radikalizace.

5.7. Soudní statistiky

V roce 2024 odsoudily soudy ČR pravomocně celkem 46.462 osob (v roce 2023 – 51.399, v roce 2022 – 50.196, v roce 2021 – 49.647, v roce 2020 – 48.556, v roce 2019 – 55.594, v roce 2018 – 54.488 osob, v roce 2017 – 55.069, v roce 2016 – 61.399) což představuje oproti roku 2023 pokles o 4 937 osob, tj. o 9,61 %. Z tohoto počtu bylo odsouzeno v roce 2024 celkem **63 osob** s rasovým podtextem. Tento počet představuje pouze 0,14 % z celkového počtu pravomocně odsouzených v tomto roce.

Ve srovnání s rokem 2023 zaznamenáváme nárůst počtu pravomocně **odsouzených** za trestný čin spáchaný s rasovým podtextem (o 13 osob, tj. o cca 26 %, když v předchozím roce 2023 bylo za tyto delikty odsouzeno celkem 50 osob, v roce 2022 – 61 osob, v roce 2021 – 67 osob, v roce 2020 – 74 osob, v roce 2019 – 49 osob, v roce 2018 – 54 osob, v roce 2017 – 47 osob, v roce 2016 – 77 osob). Z uvedených údajů je zřejmé, že podíl těchto deliktů na celkovém počtu pravomocně odsouzených v ČR zůstává velmi nízký. V absolutních číslech pak osciluje v posledních letech mezi cca 50 až 100 pachateli.

Pachatelé byli v roce 2024 odsouzeni za tyto trestné činy¹⁰:

Trestný čin	Ustanovení tr. zákoníku (TZ)	Počet osob
		Odsouzených za tr. čin s rasovým podtextem, (tr.z.40/2009)
Ublížení na zdraví	§ 146	3
Vydírání	§ 175	1
Poškození cizí věci	§ 228	1
Násilí proti úřední osobě	§ 325	2
Vyhrožování s cílem působit na úřední osobu	§ 326	3
Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci	§ 352	15
Nebezpečné vyhrožování	§ 353	3
Hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení	§ 355	12
Podněcování nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod	§ 356	11
Výtržnictví	§ 358	23

¹⁰ Součet je větší než 63, protože jedna osoba může být (a často také je) odsouzená za více trestných činů

Podněcování k trestnému činu	§ 364	6
Schvalování trestného činu	§ 365	1
Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka	§ 403	1
Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka	§ 404	17
Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia	§ 405	12

V roce 2024 byli pachatelé těchto deliktů nejčastěji odsouzeni pro trestný čin podle § 358 TZ Výtržnictví – 23 osob. Následují odsouzení pro trestný čin podle § 404 TZ Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka – 17 osob, Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 TZ – 15 osob a Hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení podle § 355 – 12 osob, Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 TZ – 12 osob, Podněcování nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 TZ – 11 osob.

Za uvedené trestné činy s rasovým podtextem byl 4 osobám uložen nepodmíněný trest odnětí svobody. Z odsouzených osob za trestné činy s rasovým podtextem byly soudy označeny tři osoby jako recidivisté. Trest odnětí svobody s podmíněným odkladem jeho výkonu soudy v roce 2024 pravomocně uložily 31 osobám. Trest obecně prospěšných prací byl uložen ve 13 případech. Peněžitý trest byl uložen 15 osobám. Odsouzen byl 1 mladistvý pachatel a 6 žen.

5.8. Statistiky Nejvyššího státního zastupitelství

Dle statistických dat Ministerstva spravedlnosti vyplývá, že v roce 2024 bylo v České republice stíháno celkem 30.780 osob (v případě zkráceného přípravného řízení se jednalo celkem o 37.235 osob). Obžalováno bylo v roce 2024 celkem 26.906 osob (u 35.087 osob byl podán návrh na potrestání). Z přiložených údajů v tabulce č. 1 je patrné, že podíl trestných činů spáchaných z rasových, národnostních či jiných nenávistných pohnutek na celkovém objemu kriminality byl i v roce 2024 spíše minimální. **Podíl stíhaných osob (+ zkrácené přípravné řízení) za trestné činy spáchané z rasové, národnostní a jiné nenávistné pohnutky k celkovému počtu stíhaných osob (+ zkrácené přípravné řízení) činil 0,23 %.** V případě obžalovaných osob (+ podané návrhy na potrestání) za trestné činy spáchané z rasové, národnostní a jiné nenávistné pohnutky **k celkovému počtu obžalovaných osob (+ podané návrhy na potrestání) se jednalo o 0,18 %.** Byť se jedná o nízký podíl, nelze tento typ trestné činnosti v žádném případě podceňovat.

Tabulka č. 1: Přehled o trestných činech spáchaných z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek v letech 2016–2024¹¹

Trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek	Stíháno celkem osob	Obžalováno celkem osob
2016	95 (+33 ZPŘT)	92 (+30 ZPŘT)
2017	98 (+31 ZPŘT)	90 (+29 ZPŘT)
2018	144 (+33 ZPŘT)	128 (+31 ZPŘT)
2019	98 (+16 ZPŘT)	89 (+15 ZPŘT)
2020	95 (+29 ZPŘT)	81 (+14 ZPŘT)
2021	86 (+25 ZPŘT)	58 (+14 ZPŘT)
2022	98 (+30 ZPŘT)	78 (+ 24 ZPŘT)
2023	59 (+62 ZPŘT)	43 (+ 47 ZPŘT)
2024	99 (+60 ZPŘT)	74 (+ 40 ZPŘT)

V roce 2024 došlo oproti roku 2023 k **nárůstu celkového počtu stíhaných osob pro trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek** (celkem 159 stíhaných osob; +38 oproti roku 2023). **Vzrostl i počet obžalovaných osob** (celkem 114 obžalovaných osob; +24 oproti roku 2023). Pro sledované období 2016–2024 se rok 2024 s celkovým počtem 114 obžalovaných osob řadí k průměrným hodnotám (minimum 72 osob; maximum 159 osob) počtu obžalovaných osob pro tuto trestnou činnost.

Tabulky č. 2: Údaje o počtu stíhaných a obžalovaných osob pro trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek za rok 2023–2024¹²

ČR	§ 140/3g		§ 145/2f		§ 146/2e		§ 175/2g		§ 228/3b		§ 352/2		§ 352/3	
	stíh.	obž.	stíh.	obž.	stíh.	obž.	stíh.	obž.	stíh.	obž.	stíh.	obž.	stíh.	obž.
2023	0	0	1	1	3(+1)	3(+1)	1	0	2(+4)	2(+4)	19(+17)	14(+16)	3(+3)	2(1)
2024	0	0	7	7	8(+2)	8(+2)	1	1	0(+3)	0(+3)	17(+12)	11(+10)	11(+8)	9(+6)

ČR	§ 355		§ 356		§ 403		§ 403a		§ 404		§ 405	
	stíh.	obž.	stíh.	obž.	stíh.	obž.	stíh.	obž.	stíh.	obž.	stíh.	obž.
2023	8(+12)	4(+9)	12(+18)	7(+14)	1	1	0	0	20(+14)	16(+8)	10(+11)	8(+6)
2024	17(+12)	16(+9)	28(+18)	12(+13)	5(+1)	5(+1)	0	0	27(+22)	23(+19)	23(+16)	18(+11)

¹¹ Jedná se o počet osob stíhaných a obžalovaných u kterých byl vyplněn příznak „rasová, národnostní nebo jiná nesnášenlivost“. Zkratka „ZPŘT“ uvedená v tabulce znamená „zkrácené přípravné řízení trestní“.

¹² Počty osob stíhaných a obžalovaných podle kvalifikací trestního zákoníku – jedna osoba se může vyskytnout u více kvalifikací. Údaje uvedené v závorkách se vztahují ke zkrácenému přípravnému řízení trestnímu.

Komentář k tabulce č. 2:

K nejčastěji vyskytujícím se trestným činům spáchaných z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek patřil v roce 2024 trestný čin:

- projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 trestního zákoníku (49 stíhaných osob, 42 obžalovaných osob),
- podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 trestního zákoníku (46 stíhaných osob, 25 obžalovaných osob),
- popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku (39 stíhaných osob, 29 obžalovaných osob)
- hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob podle § 355 (29 stíhaných osob, 25 obžalovaných osob),
- násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2 trestního zákoníku (29 stíhaných osob, 21 obžalovaných osob).

Výše vyjmenované první čtyři trestné činy se podílely na nárůstu počtu stíhaných i obžalovaných osob z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek v roce 2024. Konkrétně u trestného činu projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 trestního zákoníku (+15 stíhaných osob, +18 obžalovaných osob oproti roku 2023), u trestného činu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku (+17 stíhaných osob, +15 obžalovaných osob oproti roku 2023), u trestného činu podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 trestního zákoníku (+16 stíhaných osob, +4 obžalovaných osob oproti roku 2023), u trestného činu hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob podle § 355 trestního zákoníku (+9 stíhaných osob, +12 obžalovaných osob). Nárůst stíhaných i obžalovaných osob byl v roce 2024 i u trestného činu násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 3 trestního zákoníku (+13 stíhaných osob, +12 obžalovaných osob oproti roku 2023). V jednotkách případů byl zaznamenán také nárůst počtu stíhaných i obžalovaných osob u trestného činu těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 2 písm. f) trestního zákoníku (+6 stíhaných osob, +6 obžalovaných osob oproti roku 2023) a trestného činu ublížení na zdraví podle § 146 odst. 2 písm. e) trestního zákoníku (+6 stíhaných osob, +6 obžalovaných osob oproti roku 2023).

Naopak pokles počtu stíhaných i obžalovaných osob oproti roku 2023 je evidován u trestného činu násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2 trestního zákoníku (-7 stíhaných osob, -9 obžalovaných osob oproti roku 2023) a u trestného činu poškození cizí věci podle § 228 trestního zákoníku (-3 stíhané osoby, -3 obžalované osoby oproti roku 2023). Nulové hodnoty jsou evidovány u trestného činu vraždy podle § 140 odst. 3 písm. g) trestního zákoníku a trestného činu šíření díla k propagaci hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403a.

5.9. Statistiky Probační a mediační služby

Počet spisů pachatelů (případů) souvisejících s extremisticky motivovanými trestnými činy dosahuje u Probační a mediační služby dlouhodobě velmi nízké úrovně. V roce 2024 se jednalo v celé ČR o 115 nových spisů pachatelů. Od roku 2002 se podíl těchto trestných činů

pohybuje v rozmezí od 0,2 % do 0,7 % nově evidovaných případů za rok. V roce 2024 tento podíl dosahuje hodnoty 0,5 % ze všech nových spisů pachatelů (22.766 spisů pachatelů). Meziročně tak podíl případů s extremistickým podtextem stoupl.

Počty případů / spisů pachatelů trestné činnosti s extremistickým podtextem v jednotlivých soudních krajích a ČR v letech 2020-2024

Počet případů / Kraj	2020			2021			2022			11/2023			2023 (odhad)			2024 (nová metodologie)		
	Extremistický podtext	(%)	Celkem	Extremistický podtext	(%)	Celkem	Extremistický podtext	(%)	Celkem	Extremistický podtext	(%)	Celkem	Extremistický podtext	(%)	Celkem	Extremistický podtext	(%)	Celkem
Praha	11	0,5	2338	4	0,2	2139	9	0,4	2097	6	0,3	2047	7	0,3	2047	19	1,0	1827
Středočeský	7	0,2	2903	5	0,2	2673	4	0,1	2730	8	0,3	2745	9	0,3	2745	19	0,6	3125
Jihočeský	4	0,3	1473	0	0,0	1481	3	0,2	1680	10	0,6	1685	11	0,7	1685	4	0,3	1335
Západočeský	12	0,5	2403	3	0,1	2372	5	0,2	2304	8	0,4	2162	9	0,4	2162	15	0,7	2297
Severočeský	8	0,2	4055	11	0,3	3658	22	0,5	4076	7	0,2	3850	8	0,2	3850	15	0,4	3664
Východočeský	9	0,4	2199	2	0,1	1969	5	0,2	2184	7	0,3	2150	8	0,4	2150	3	0,1	2077
Jihomoravský	4	0,1	3117	2	0,1	3066	8	0,3	3140	8	0,2	3293	9	0,3	3293	19	0,5	3647
Severomoravský	15	0,3	4737	17	0,4	4421	7	0,2	4661	8	0,2	4547	9	0,2	4547	21	0,4	4794
ČR	70	0,3	22122	41	0,2	20517	57	0,3	21655	58	0,3	21429	67	0,3	21429	115	0,5	22766

Od roku 2024 je zavedena nová jednotka „spis pachatele“ odpovídající jedné trestné věci jedné osoby, se kterou zahájila spolupráci Probační a mediační služba ve sledovaném období. Uvedené hodnoty jsou očištěny od postoupených spisů mezi jednotlivými kraji a středisky Probační a mediační služby. Za extremistické trestné činy v rámci statistiky Probační a mediační služby jsou označovány případy, kdy byl evidován v agendě za některý z extremistických trestných činů (§ 352, 355, 356, 401, 402, 403, 404, 405 zákona č. 40/2009 Sb.) nebo byl v rámci jiné trestné činnosti zaznamenán extremistický podtext (rasově motivovaný, náboženský, politický, jiný).

Z pohledu struktury trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů) tvořili skupinu případů s extremistickým podtextem zejména pachatelé trestného činu násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 trestního zákoníku (18,8 % TČ) a pachatelé trestných činů hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod a projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle § 355, 356 a 404 trestního zákoníku (dohromady 7,53 % TČ). Trestné činy podle § 403 a § 405 trestního zákoníku se vyskytovaly jen v jednotkách případů. Ostatní trestné činy s extremistickým podtextem (§ 401 a 402 trestního zákoníku) se v roce 2024 nevyskytly vůbec. Extremistický podtext byl také zaznamenán i v souvislosti či v kombinaci s jinými trestnými činy. Nejčastěji byl spojen s trestným činem výtržnictví podle § 358 trestního zákoníku (20,8 % TČ).